ASPECTE ALE CONȚINUTULUI JOCULUI ECHIPELOR DE JUNIORI

Nivelul tehnic al juniorilor noștri, în comparație cu cerințele fotbalului actual, poate fi considerat mediu, elementele jocului nefiind însușite în concordanță cu **dezideratul principal, tehnica în mișcare-viteză.** Aceasta lacună din pregătirea tinerilor fotbaliști rezidă în conținutul antrenamentului.

În cadrul procesului instructiv-educativ se observă încă o pregătire pe factorii antrenamentului (ca acum zeci de ani), repetarea elementelor de tehnică și tactică sau dezvoltarea calităților fizice devenind uneori un scop în sine.

Trebuie înțeles faptul că fotbalul este format dintr-o suită de acțiuni specifice — elemente tehnice înlănțuite — întreprinse de jucători între două faze ale jocului — atac și apărare — în colaborare cu coechipierii și în luptă cu adversarii, în limitele regulilor de joc, ca de exemplu: sprint pentru interceptarea mingii în lupta cu adversarul, preluare, conducere, dribling, pasă în momentul oportun, deplasare pentru reprimirea mingii.

Se desprinde clar din cele arătate mai sus că în joc nu se execută decît rar lovirea mingii fără a mai interveni și alte elemente (preluare, conducere, dribling).

Arătînd conținutul jocului, realizarea acestuia în procesul instructiv-educativ este posibilă numai printr-o metodică bazată pe antrenamente în condiții apropiate de joc sau în condiții de joc, ceea ce înseamnă **folosirea pe scară largă a unor înlănțuiri de elemente tehnice, deci a acțiunilor concrete de joc în condiții de viteză variabilă.**

Tehnica actuală a juniorilor noștri poate fi și trebuie îmbunătățită; conținutul tactic al elementelor tehnice nu trebuie să lipsească din nici o ședință de antrenament, la fel ca și jocul pe teren normal sau redus, care trebuie să ocupe cel puțin 50% din activitatea cu juniorii.

Un exemplu edificator îl constituie felul în care se învață, repetă sau consolidează lovirea mingii. În general, se lovește mingea la panou, sau doi jucători puși față în față își transmit mingea. Unde este conținutul jocului? Cîte transmiteri de acest fel întîlnim într-un meci?

1.

Lovirea balonului cu piciorul și cu capul, preluarea, conducerea, mișcarea înșelătoare, protejarea mingii și aruncarea de la margine, elemente tehnice care în joc au drept scop tactic transmiterea mingii, continuarea acțiunilor, deci păstrarea mingii în vederea înscrierii de goluri, nu sînt însușite în mod înlănțuit. Din constatările noastre, numai la puține echipe de juniori (Steaua, Dinamo, Progresul, toate din București) se pot efectua în mod constant 4—5 treceri de minge de la un jucător la altul.

a) lovirea mingii cu piciorul se realizează în general destul de greoi, datorită pregătirii prealabile existentă cam la toți juniorii: potrivirea pașilor, potrivire pentru lovirea cu piciorul preferat, de aici decurgînd pasele anticipate ușor de adversar, lipsa de oportunitate a transmiterii mingii, lipsa de forță în cazul degajărilor, lansărilor, trasului la poartă. Considerăm că dezideratul principal al unei bune execuții constă în **lovirea din mișcare, fără efort, fără întreruperea tempoului de alergare, mascîndu-se în acest fel atît momentul cît și direcția transmiterii.** În privința trasului la poartă se constată evitarea lovirii mingii din prima poziție, căutîndu-se mereu cea mai bună poziție și care, de fapt, în aceeași acțiune nu se mai ivește...

b) jocul cu capul este destul de bine însușit de o parte dintre juniorii noștri, dar destui dintre ei lovesc mingea cu creștetul sau cu părțile laterale. Or, intensitatea și direcția mingii o dă tocmai lovirea ei cu fruntea.

Se poate afirma cu certitudine că tehnica lovirii mingii cu piciorul și cu capul IN AFARA JOCULUI este destul de bună, dar ea devine deficitară în angajarea cu adversarul. În acest sens putem da puține exemple pozitive atît la nivel de lot național **(Dumitru, Ciugarin, Tănăsescu)** cît și la echipele de Club **(Naom** — Centrul „23 August", **Beldeanu** — Progresul, **Petreanu** — Rapid).

c) **preluarea și conducerea mingii sînt elementele tehnice cele mai slab însușite,** fiecare junior avînd unul, maximum două procedee însușite în mod corespunzător. Dacă la lovirea mingii, în majoritatea cazurilor se greșește ținîndu-se glezna relaxată, la preluare marea deficiență constă tocmai în întărirea segmentului cu care se execută acest element. Din această lipsă de îndrumare, asistăm încă la preluări pentru adversar, la preluări la distanțe mari, la execuții greșite, frînînd astfel continuitatea jocului.

În privința conducerii, putem arăta, ca deficiențe principale, lipsa protejării, dar mai ales, orientarea greșită în a nu manevra mingea cu piciorul opus direcției de încercare de deposedare din partea adversarului.

d) mișcarea înșelătoare face parte din bagajul tehnic al fiecărui jucător, unii din juniorii noștri ajungînd la execuții de mare finețe. Considerăm că învățarea pînă la virtuozitate a maximum două-trei procedee, care să fie realizate ÎN VITEZĂ, este o cale de a realiza mult mai mult. Încercînd prea multe procedee, acestea vor fi superficial însușite iar eficiența lor în joc va fi scăzută.

e) aruncarea de la margine, în majoritatea cazurilor se execută bine, deficitară fiind acțiunea tactică rezultată. Aruncarea mingii de la margine continuă să rămînă o simplă repunere a balonului în joc și nu un mijloc de intrare în posesia mingii, la fel de important ca celelalte.

2.

Principalele mijloace de intrare în posesia mingii în lupta cu adversarul sînt **deposedarea** și **jocul la intercepție.** Aceste componente tehnice nu sînt executate în complexitatea lor la un nivel corespunzător, constatîndu-se o întîrziere, deci ratarea intercepției, a deposedării sau nerealizarea aspectului constructiv al jocului.

La evoluția în viitor a tehnicii de joc, pe lîngă conținutul ce se impune în procesul de instruire arătat mai sus, de o deosebită importanță trebuie să se bucure **dezvoltarea calităților fizice.** În momentul de față, dacă la îndeminarea generală și specifică prezentăm un grad mediu de dezvoltare, **la capitolul viteză, dar în special la forță și rezistență, sîntem deficitari.**

Fotbalul e pasionant și cînd e jucat de copii, pare a demonstra fotografia, făcută cu prilejul „Cupei Steaua" **Foto: S. BRAȘOVEANU**

La limita maximă de vîrstă a junioratului pentru o certă promovare, viteza trebuie să prezinte următorii indici: 30 m = 4 sec. 1/10; 60 m = 8 sec. 1/10; 100 m = 12 sec. 2/10.

Făcîndu-se o medie, se constată că rezultatele pe aceste distanțe nu sînt deloc satisfăcătoare: 30 m = 4 sec. 4/10; 60 m = 8 sec. 6/10; 100 m = 13 sec. 2/10.

În concluzie se poate afirma cu certitudine că **avem elemente valoroase dar numărul lor este prea mic în raport cu cerințele unei bune reprezentări.** Realizarea cît mai rapidă (este, totuși, vorba de ani) a acestui deziderat cere atît **extinderea bazei de masă a fotbalului (introducerea lui în școlile de toate gradele), îmbunătățirea bazei materiale, cît și o cotitură radicală a metodicii de instruire capabile să rezolve saltul calitativ, ținînd seama în primul rînd de dinamica jocului.**

Concepția de joc

Echipele noastre tind spre realizarea unui fotbal constructiv, dinamic, colectiv, echilibrat și elastic, dar în momentul de față se manifestă încă multe lipsuri. Se pare că insuficiențele din pregătire nu dau posibilitatea desfășurării în mod constant a unor jocuri de calitate.

În raport cu cerințele ce se întrevăd în viitor, se realizează mult prea puțin, lacuna cea mai importantă a pregătirii tactice fiind legată de specializarea pe posturi. Dacă în momentul de față se observă multilateralitatea pe posturi a jucătorilor, posturile aparținînd doar așezării pe teren, e sigur că mai tîrziu aceasta va deveni o caracteristică (dacă n-a devenit chiar).

Or, în meciurile juniorilor noștri se observă o limitare, chiar o îngustare a sarcinilor jucătorilor, aceștia fiind prea mult legați de sarcinile postului, de rezolvarea unor probleme de joc mult prea mici. Fundașii ofensivi? Da, dar numai la cîteva echipe de juniori **(Steaua, Dinamo, F.C. Argeș, Chimia Rm. Vîlcea).** Înaintași centrali care pot juca cu același randament pe extremă sau pe post de mijlocaș? Foarte rar. Pe ici, pe colo **(A.S.A. Mureșul, „U" Cluj, Steaua, Centrul „23 August").**

Cum se construiește, de regulă, o echipă la juniori?

Juniorii duri, cu calități fizice bune, în linia de fund; cei cu rezistență și cu un grad mediu de tehnicitate, la mijloc; bunii tehnicieni, în linia de atac.

Acestea să fie criteriile reale? Tendința de nivelare a gradului de tehnicitate se poate realiza numai printr-o muncă de conținut, prin **trecerea juniorilor în mai multe linii, specializarea relativă intervenind abia în ultimul an de juniorat,** dar cu posibilități de a acționa în mai multe linii, cu randament aproximativ egal. Tehnica este cea care dă posibilitatea unui jucător să gîndească, să fie orientat într-o situație de joc, s-o rezolve în modul cel mai realist în favoarea propriei echipe.

Legat de concepție, trebuie arătat că puțini juniori (și chiar dintre cei mai talentați, vezi cazul **Iordănescu, Etem** etc.) respectă spiritul colectiv și dinamica jocului, majoritatea căutînd să joace de cele mai multe ori singuri și cît mai mult posibil, frînînd astfel și continuitatea și dinamismul jocului.

Desigur că jocul reclamă uneori și reținerea mingii, dar de la plăcerea individuală, la interesul echipei, este o cale destul de lungă. Din păcate, exemplul acestora este urmat de ceilalți, din această greșeală derivînd și alta la fel de importantă denumită de noi „lipsa de oportunitate a pasei". Aceasta înseamnă netransmiterea balonului coechipierului cînd este demarcat în cea mai bună poziție, pentru a evita lupta cu adversarul.

Mijloace de remediere, jocuri cu temă: mingea să fie lovită de un jucător de cel mult două ori (atunci cînd faza de joc impune o pasă); sau „cine reușește să dea cele mai multe pase de gol" etc.

Preocupări tactice

Echipele noastre de juniori joacă în diferite variante ale sistemului cu 4 fundași. De la așezarea consacrată, 1—4—2—4, se trece la 1—4—3—3 (cu extremă falsă, uneori) ajungîndu-se să se joace chiar „în linie" sau cu „măturător".

Este demn de remarcat atitudinea creatoare a unor antrenori care, în căutarea adaptării jocului la posibilitățile juniorilor, au ajuns să joace în „linie cu acoperire" (Dinamo București, antrenor **Ștefan Stănculescu**) cu „măturător", (Progresul București, antrenor **Ion Kluge**) sau alte variante.

Dacă, în general, așezarea inițială este bună, nu același lucru putem spune despre dinamica jocului. Pe cele două faze ale jocului, ca deficiențe semnalăm:

ÎN ATAC:

● tempo uniform; ● purtarea acțiunilor pe o parte a terenului (lipsa schimbărilor de direcție a atacului și nefolosirea întregii lățimi a terenului); ● nesprijinirea suficientă și eficientă a jocului cu mingea; ● lipsa de varietate în construcția acțiunilor; ● încetinirea tempoului tocmai în faza de finalizare; ● lipsa demarcărilor sau a schimburilor de locuri etc.

ÎN APĂRARE:

● lipsa presingului pentru recuperarea mai rapidă a mingii; ● lipsa de preocupare pentru marcajul adversarului (mai ales la mijlocul terenului); ● retragerea liniei de fundași pînă la 16 m.; ● dublaj defectuos; ● intervenții defectuoase.

Toate acestea se datoresc, în principal, lipsei de plasament.

GÎNDIREA TACTICĂ trebuie să fie prezentă la orice tînăr fotbalist, dar ea devine obligatorie la un nivel superior și în special la coordonatorii de joc, necesari fiecărei echipe. Spre regretul nostru trebuie să afirmăm că sînt puțini din aceștia (Dumitru — Rapid, Rîzea — Petrolul) care știu cînd trebuie să temporizeze jocul, să lanseze un contraatac, să schimbe direcția de atac, adică să constituie acel „cap limpede" al unei echipe. Nu de puține ori ne-a fost dat să vedem — chiar și la meciuri de seniori — o formație năpustindu-se asupra celeilalte pentru a-i marca cît mai multe goluri, dar să nu realizeze o diferență prea mare în final, întrucît superioritatea a fost teritorială și nicidecum tactică. Prezența unui coordonator de joc dă mai multă claritate acțiunilor echipei, superioritatea teritorială confundîndu-se cu cea tactică, rezultatele fiind mult mai bune în această situație.

Gîndirea tactică poate fi dezvoltată printr-o participare activă la antrenamente și jocuri, lucru ce se realizează numai și numai cu stabilirea de sarcini concrete pe echipă și jucător, de la o vîrstă timpurie.

Pregătirea psihologică

a echipelor noastre de juniori, poartă amprenta atît a ambițiilor antrenorilor cît și a „păturii" din care fac parte (cu sau fără pretenții la titlu, participă din obligație sau din tradiție, la campionat).

La echipele cu pretenții și tradiție, juniorii se pregătesc cu asiduitate din dorința de a ajunge jucători de valoare avînd în general și baza materială asigurată. Exemplul cel mai concludent pentru aceștia îl constituie jucătorii primelor echipe, fiecare dorind să ajungă un Constantin, Ion Ionescu, Pircălab etc. La celelalte echipe, care fac antrenamente în condiții improprii și nu au nici o perspectivă și pregătirea psihologică este slabă, unele meciuri devenind aproape parodii.

În concluzie, se poate spune că juniorii noștri muncesc atîta timp cît au în față o perspectivă, indiferent mărimea acestela.

Organizatoric

putem afirma cu cea mai mare certitudine că nu stăm pe roze. În afara unui număr redus de asociații, centre, cluburi (maximum 30) din țară, activitatea de masă se desfășoară în mod neorganizat. Copii între 10—15 ani, în activitate fotbalistică organizată sînt foarte puțini. Masa devine mai mare atunci cînd asociațiile sînt obligate să prezinte echipe în competiție și acest lucru începe în jurul vîrstei de 16 ani.

Deprinderile motrice se formează după această vîrstă? Categoric nu. Aceasta se formează cu mult înainte. Se impune ca baza de masă să se lărgească, ajungînd să cuprindă 200.000 copii.

Avem școli de muzică, coregrafie, arte plastice și rezultatele muncii sînt destul de bune. De ce să nu înființăm școli de fotbal pentru a promova în diviziile naționale elemente temeinic pregătite?

Cu toții dorim fotbal de calitate, dar nimic nu se poate face fără eforturi materiale. Foarte puține stadioane au fost construite în timp ce destule au fost desființate atît în București (stadionul Obor, 23 August III, Bumbacul etc.) cît și în țară.

Să nu uităm că fiecare sector de activitate își are mediul său de dezvoltare. Fotbalul în condițiile secolului XX se poate învăța numai pe stadioane, în condiții organizatorice foarte bune.

Sistemul competițional

se dovedește a fi CU TOTUL NECORESPUNZĂTOR. În fiecare oraș sau județ fiind cel mult 2—3 echipe mai puternice, rezultă că în fiecare an se vor disputa cel mult 3—4 jocuri mai grele; în rest — o simplă formalitate. Considerăm că cea mai bună soluție ar fi **formarea a 4 serii (după criteriul geografic) a 12 echipe din care să facă parte atît cluburile și asociațiile din Diviziile naționale A și B, cît și școlile sportive cu preocupări în creșterea tinerilor fotbaliști.**

Ultima problemă pe care vrem s-o discutăm, este cea a antrenorilor echipelor de juniori. Sînt puțini, slab plătiți, deci și calitatea muncii nu poate fi prea ridicată (excepție fac doar centrele de juniori și cîteva cluburi), dar și mult mai slab remunerați decît, de pildă, cei de la „A" sau „B" cu toate că un antrenor de la o echipă de juniori efectuează un număr mai mare de antrenamente, datorită programului școlar. Antrenorul de la seniori lucrează cu tot ceea ce a fost mai bun la juniori, deci într-un fel își însușește o parte din munca celui de la juniori. Atunci normal ar fi ca drepturile materiale ale acestora din urmă să fie revăzute.

C. ARDELEANU
N. TATARU
— antrenori —